

VBB DIGITALE NIEUWSBRIEF

1905
'N GROTEN
BROAND

MODELBOUW
MEEUW IN
NOOD

**FRANSE BRAND-
WEERWAGENS OP
DAF-CHASSIS**

40

JANUARI 2023

INHOUD

7 KlassiekerNieuws

12 **NIEUWS**
Ziegler bouwt
schuimblussers

14 **MODELBOUW**
Meeuw in nood

15 **MUSEUM**
Vaarwel O-10

16 **MUSEUM**
TATRA, unieke tentoonstelling
in het DAF Museum

18 **OVER DE GRENS**
Franse brandweerwagens
op een DAF

20 **OVER DE GRENS**
De geschiedenis van de
Duitse Werkfeuerwehr

22 **GESCHIEDENIS**
'n groten broand,
Vriezenveen 1905

COLOFON

Deze nieuwsbrief is een uitgave van de
**VBB | Nederlandse Vereniging van
Belangstellenden in het Brandweerwezen**

SAMENSTELLING Peter Snellen (eindredactie) en
Jeroen Steenhuis (vormgeving)
REACTIES info@brandweer.org
KOPIJ INSTUREN uiterlijk 15 februari 2023

Wat gaat een jaar toch snel. En naarmate de jaren verstrijken, lijkt het wel of ze steeds sneller gaan. Mijn grootvader vertelde mij dat toen ik nog een lagere schoolleerling was, later zeiden mijn ouders het, en nu ondervind ik het zelf.

En zo zitten we dan ineens voor alweer de eerste aflevering van de *Digitale VBB Nieuwsbrief* van 2023. Een jaar met zes afleveringen van ons onvolprezen verenigingsorgaan *Een-Een-Twee* boordevol informatie over de brandweer in binnen- en buitenland en over de brandweer van vroeger en die van nu is alweer voorbij en een nieuw jaar met minstens evenveel informatie breekt aan. Evenveel afleveringen van de *Digitale VBB Nieuwsbrief* zullen weer het licht zien.

Ooit dacht ik dat niemand de stukjes of hoofdartikelen las. Inmiddels weet ik wel beter. Zodra de nieuwsbrief op de site is geplaatst, komen er van tijd tot tijd complimenten voor de schrijvers en samenstellers ervan. Maar meer reacties komen er, wanneer hij een keertje 'te laat' is. Blijkbaar voorziet de nieuwsbrief dus ook wel degelijk in een behoefte. Een mooie stimulans, om er zo lang als het ons gegeven is mee door te gaan.

De enige echte vakman in de redactiecommissie zorgt natuurlijk weer voor een column, die zoals altijd weer eens stof tot nadenken geeft. Uiteraard heeft Adriaan Kriek weer voor u uitgezocht, waar de voertuigen die ooit goede diensten bewezen bij onze vaderlandse brandweer, te koop staan of naar toe zijn gegaan. Ook heeft hij weer een mooi stukje voertuiggeschiedenis opgeduikeld. In samenwerking met een Franse voertuigfotograaf ontdekte hij, dat ook in Frankrijk een aantal DAF-brandweerauto's hebben rondgereden. En dat, terwijl DAF nu niet het eerste truckmerk is waar je

aan denkt bij het land van de Eiffeltoren, stokbroden en van lekkere kaasjes.

Uit Dortmund ontvingen we een aardige bijdrage over een van de taken van de brandweer, de redding van dieren in nood. Stefan Bodynek schreef het artikel, dat we graag voor u bewerkten. Overigens zijn daarbij foto's aangeleverd, niet alleen van het diorama, maar ook van de werkelijke inzet.

Ondergetekende heeft ook weer eens wat bij elkaar gesprokkeld, dit keer over een van de laatste echte conflagraties die in ons land heeft plaatsgevonden, namelijk de 'Grote Brand van Vriezenveen'. Dat was wel in 1905 en er zijn nadien nog wel wat branden geweest, waarbij delen van dorpen of steden afbrandden, maar die brand van Vriezenveen heeft toch wel diepe sporen achtergelaten.

Wim Schuitema wist ons te melden, dat zijn oproep in de vorige nieuwsbrief gehonoreerd werd. En de lege stukjes, die onvermijdelijk overblijven als Jeroen met de lay-out klaar is, worden dan mooi gevuld met korte stukjes.

Rest mij u namens alle mensen die het afgelopen jaar hebben meegeholpen de nieuwsbrief van de VBB tot een succes te maken, een heel goed 2023 toe te wensen. Met geluk en gezondheid, af en toe een mooie excursie of ander evenement, en hoe dan ook de wil om er SAMEN een mooi jaar van te maken.

Veel leesplezier,

PETER SNELLEN

VOORWOORD

Het is een goed gebruik om rond de jaarwisseling nog even terug te kijken op het afgelopen jaar. En als we dat voor de VBB doen, kunnen we niet anders zeggen dat 2022 een goed en vooral constructief jaar is geweest. Een bestuur waarin alle neuzen zonder uitzondering dezelfde kant op stonden en de onderlinge samenwerking als voorbeeld kon worden gesteld.

De penningmeester is er, ondanks allerlei ontwikkelingen zoals de inflatie met alle kostenstijgingen, in geslaagd om de financiële situatie van de vereniging gezond te houden

Er werd behalve een goed bezochte ALV in Leiden een tweetal foto-excursies georganiseerd, die getuige de reacties van de deelnemende leden zonder meer geslaagd mochten worden genoemd.

Ook het verenigingsorgaan dat nu door een aan de VBB gelieerde stichting (StUB) wordt uitgegeven (met waarschijnlijk de enige op dit vakgebied gespecialiseerde hoofdredacteur in ons land...) kan elke kwaliteitstoets doorstaan en wordt landelijk ook steeds meer als vakblad gezien.

We hebben 2022 dan ook met een gevoel van tevredenheid kunnen afsluiten. Maar bij het begin van het nieuwe jaar gaan we met die constatering natuurlijk niet achteroverleunen. Ook voor 2023 zijn en worden weer meerdere activiteiten gepland en zijn we volop bezig met het ontwikkelen van allerlei plannen. Zo wordt er onder meer gewerkt aan de samenstelling van een geheel nieuwe en uiteraard geactualiseerde versie van het VBB Brandweer Materieelboek.

Daarnaast hebben we een aantal ideeën om de vergrijzing van het ledental te keren én dat ledental en ook de oplage van de *Eén-Eén-Twee* verder te verhogen. Vanzelfsprekend zullen we u al naar gelang de ontwikkelingen daarover mettertijd nader informeren.

Voor dit moment rest mij om u allen met uw naasten het allerbeste voor dit nieuwe jaar te wensen.

Namens het VBB-bestuur,

TON VAN EIJSDEN (VOORZITTER)

2023
Gelukkig Nieuwjaar!

Persalarm

Nederlandse persgeledingen staan op hun achterste benen. Zij slaan alarm omdat... er binnenkort misschien geen alarm meer wordt geslagen. Cryptisch ja, maar dat zit zo: onze onvolprezen Justitie&Veiligheid minister Dylan Yeşilgöz wil af van het persalarm dat de regionale meldkamers sinds de invoering van C2000/P2000 versturen naar (fotojournalisten). Het betreft meldingen van branden, ongevallen, overvallen en ander onheil dat nieuwswaardig is. Als de media niet meer over zulke voorvallen worden geïnformeerd, zal een deel van het persvolk brodeloos worden en wordt de publieke berichtgeving over incidenten en calamiteiten belemmerd, of nog slechts naar believen van de staat ingevuld. Dat moeten we in ons vrije Nederland niet willen. In geen enkel vrij land trouwens.

In een democratische rechtsstaat met vrijheid van nieuwsgaring is het belangrijk dat de pers tijdig op de hoogte is van gebeurtenissen welke van belang kunnen zijn. Het is niet de bedoeling dat de pers de meldkamers moet vervangen. Het is de bedoeling dat de pers de meldkamers kan vervangen.

straat kunnen komen via deze 'persservice'. De minister vindt dat kennelijk ook en wil de meldkamers dan ook opleggen het huidige persalarm via P2000 te staken.

De landsadvocaat is kennelijk niet goed op de hoogte van de inhoud van de persalarmberichten. Want wat is die privacygevoelige informatie dan? Reeds jaren geleden hebben de meldkamers in al hun P2000-alarmeringen van brandweer, politie en ambulancediensten juist alle potentieel gevoelige informatie weggesloopt. Bij de melding wordt nog slechts het type incident en de straatnaam weergegeven. Huisnummers worden niet vermeld, laat staan informatie die te herleiden is tot personen en hun aandoeningen. Een groot verschil met de situatie van vóór C2000 en P2000, toen via de scanner alle berichtgeving der hulpdiensten nog vrij beluisterd kon worden en met name via de ambulancekanalen ontluisterend veel privacyschendingen plaatsvonden. Werd een ambulance uitgestuurd naar een medisch spoedgeval, dan werden naast het volledige adres ook naam en geboortedatum van de patiënt

Verder lezen?

Log in op het alleen voor VBB-leden toegankelijke deel van www.brandweer.org en download de volledige digitale VBB Nieuwsbrief.

Nog geen VBB-lid? Kijk op <https://brandweer.org/over-ons/> voor meer informatie!

privacybelangen ernstig in het geding zijn. Het was trouwens dezelfde tijd (begin jaren tachtig) dat je zelfs live kon meeluisteren met alle persoonlijke telefoontjes die destijds werden gepleegd via het toenmalige analoge autotelefoonnet ATF-1 in de 153 MHz-band. Het waren andere tijden!

Inmiddels zijn zowel de overheidscommunicatie van de hulpdiensten als de publieke breedbandnetten volledig gedigitaliseerd en is alle communicatie grotendeels achter digitale versleutelingsprotocollen versluierd. Met uitzondering van het nog immer publiekelijk te ontvangen P2000 met zijn (ter herhaling) uiterst summier berichtgeving zonder privacygevoelige details. 't Zelfde vernuftig piepsysteem, waarvan ook de persalarmen van de regionale meldkamers gebruik maken. Een dienst die overigens in meerdere regio's überhaupt niet soepel functioneert en al veel klachten van persfotografen oplevert. Niet zelden bepalen met name politiekringen welke incidenten wel en niet gemeld worden. Ook worden incidenten soms veel te laat gemeld. Een brandmelder wordt niet ingesloten

van de melding dat er drie kwartier geleden een uitslaande brand is geweest, om maar iets te noemen...

Ik herhaal het nog maar eens... de overheid heeft het monopolie op alarmering van hulpdiensten, nu de mogelijkheden om de berichtgeving van de hulpdiensten zelf te volgen via het radioverkeer vrijwel zijn uitgeput. Het is dan van de professionele journalistiek een zeer reële eis dat de overheid zich inspant om deze beroepsgroep, die essentieel is voor het functioneren van een democratische rechtsstaat met persvrijheid, van tijdige informatie te voorzien. Daar hoeven geen gegevens bij over personen en hun aandoeningen, of over wie er precies is neergeschoten. Meldingen als: 'woningbrand Dorpsstraat Winsum' of 'ongeval Reeuwijkseweg Gouda', volstaan. De situatie zoals die nu is dus feitelijk.

Met het vervallen van het persalarm verliest de professionele pers een van haar meest elementaire vrijheden om zelf te bepalen wat nieuwswaardig is en worden journalisten afhankelijk van de

Verder lezen?

Log in op het alleen voor VBB-leden toegankelijke deel van www.brandweer.org en download de volledige digitale VBB Nieuwsbrief.

Nog geen VBB-lid? Kijk op <https://brandweer.org/over-ons/> voor meer informatie!

KlassiekerNieuws

SAMENSTELLING **ADRIAAN KRIEK**

AFBEELDINGEN UIT DE COLLECTIES VAN **ADRIAAN KRIEK, PETER SNELLEN**

Op de bekende veilingssite Catawiki werd in november door een particulier uit Nijkerk een Mercedes-Benz LF409G29 ter veiling aangeboden. Het voertuig is door Den Hartog/Ziegler in 1975 gebouwd voor het Provinciehuis in 's-Hertogenbosch. Deze autospuit was voorzien van een lagedruk voorboupomp met een capaciteit van 2000 l/min. Het voertuig kreeg het kenteken 82-83-JB en heeft tot 2003 dienstgedaan. De verkoper meldt, dat er wat kleine herstellingen van carrosserie en lakwerk nodig is, maar dat hij verder mechanisch in perfecte staat verkeert. Inmiddels is het voertuig wel ontdaan van zwaailampen en voorboupomp. Bij elkaar genomen een brandweerwagen in zeer goede staat en met een kilometerstand van 56.087 km een ideaal voertuig om er een camper van te maken.

Via Marktplaats wordt sinds begin november een youngtimer DAF-brandweerwagen uit 1981 te koop aangeboden. De Firma Hulleman Trucks uit Marknesse heeft een DAF FAV1800DT360 4x4 in de verkoop. In 1981 kreeg de brandweer Nieuw-Ginneken deze tank-autospuit en daar heeft het dienstgedaan tot 2005. De firma Kronenburg maakte de opbouw en voorzag het voertuig van een 10-persoons cabine, een hoge/lage druk pomp en 2000 liter watertank. Het voertuig heeft een kilometerstand van 43.602 en de vraagprijs is € 7.900.

KlassiekerNieuws

Glen Verhoeven uit Dilsen-Stokkem (België) biedt via Marktplaats zijn Chevrolet-autoladder te koop aan. Het gaat om een Chevrolet met het bouwjaar 1943, die in 1947 door Geesink werd voorzien van een 23-meter ladderpakket. Aan de achterzijde was het voertuig lange tijd voorzien van een slangenhaspel. Tot 1975 heeft het voertuig met het kenteken NJ-32-75 op de uitruk van Roermond gestaan, daarna is hij in particuliere handen terechtgekomen en kreeg daarbij een tweede leven als reclamewagen. Het voertuig verkeert in een redelijke staat; alles werkt nog, zelfs de ladder. De kilometerstand staat op 46.000 en de vraagprijs van deze autoladder is € 10.000.

Verder lezen?

Log in op het alleen voor VBB-leden toegankelijke deel van www.brandweer.org en download de volledige digitale VBB Nieuwsbrief.

Nog geen VBB-lid? Kijk op <https://brandweer.org/over-ons/> voor meer informatie!

Behoort by het schryven v/d Commandant der Brandweer
dd. 11 October 1937 Nr. 2324

W ie?
at?
aar?
anneer?
aarom?

Verder lezen?

Log in op het alleen voor VBB-leden toegankelijke deel van www.brandweer.org en download de volledige digitale VBB Nieuwsbrief.

Nog geen VBB-lid? Kijk op <https://brandweer.org/over-ons/> voor meer informatie!

Voor liefhebbers van brandweergeschiedenis

Al sinds 2005 geven twee Duitse brandweerhistorici, Michael Thissen en Bernd Klaedtke, de *Feuerwehr Chronik* uit, een enkele malen per jaar verschijnd Duitstalig elektronisch tijdschrift (e-zine) dat op verzoek gratis wordt toegezonden aan iedereen, die daar een aanvraag toe doet. Het staat boordevol informatie over allerlei aspecten van de brandweergeschiedenis en in veel van de artikelen die in onze eigen *Digitale VBB Nieuwsbrief* zijn verschenen, werd gebruik gemaakt van gegevens uit artikelen die eerder in de *Feuerwehr Chronik* waren verschenen.

Aan dat tijdschrift wordt meegewerkt door verschillende gerenommeerde brandweerhistorici, niet zelden ook schrijvers van bekende brandweerboeken en meestal zelf zeer nauw als beroeps- of vrijwillige medewerker bij een brandweerkorps betrokken of betrokken geweest. Vaak ook zijn het personen, die tevens zitting hebben in de internationale geschiedeniscommissie van het CTIF.

De artikelen zijn zeer divers van opzet. U vindt er soms verslagen van heel plaatselijke gebeurtenissen in terug, maar ook zaken met betrekking tot zeer grote brandweerkorpsen, de brandweer

tijdens de Tweede Wereldoorlog of bepaalde verzamelgebieden. Daarnaast wordt regelmatig melding gemaakt van evenementen in Duitsland, zodat u uw agenda daarop kunt afstemmen.

Uiteraard is het van belang dat u Duits kunt lezen, maar dat is voor de meeste Nederlanders niet zo heel erg moeilijk.

Overigens hebben de uitgevers ook aangegeven, dat men geïnteresseerd is in bijdragen uit ons land. Dat geldt voor complete artikelen, maar ook voor bijvoorbeeld aankondigingen van evenementen en dergelijke. Die kunt u natuurlijk rechtstreeks inzenden, maar wanneer publiceren in het Duits voor u een obstakel is, kunt u die ook insturen naar Peter Snellen (mailadres via de Digitale VBB Nieuwsbrief), die ze voor u zal vertalen. Een of meer illustraties, die gebruikt mogen worden, verlevendigen elk artikel.

Aanmelden voor het gratis tijdschrift *Feuerwehr Chronik* kunt u via m.thissen@fw-chronik.de

Wilt u eerst een voorproefje van wat het tijdschrift te bieden heeft, [klik dan hier](#).

Dag van de Brandweergeschiedenis

UITNODIGING

zaterdag 4 maart 2023

Na enkele jaren noodgedwongen niet te hebben kunnen doorgaan door de COVID 19-pandemie, wordt er op zaterdag 4 maart 2023 weer een Dag van de Brandweergeschiedenis georganiseerd door het Netwerk Geschiedenis van Brandweer Nederland. Ditmaal wordt die gehouden in de geboorteplaats van Jan van der Heyden: Gorinchem.

Programma

Deelnemers zijn welkom in het **Gorcums Museum** aan de Grote Markt 17 te Gorinchem vanaf 9.45 uur. Parkeren in de omgeving is goed mogelijk.

Om 10.15 uur zal de dag geopend worden en vervolgens zullen er enkele lezingen plaatsvinden: **René van Dijk** zal iets vertellen over de jeugd van Jan van der Heyden in Gorinchem, **Gijs Brandt** gaat vervolgens verder over de furore die Jan van der Heyden maakte in Amsterdam en **Guus Brinkel** zal een presentatie houden over de ontwikkeling van de stoombrandspuit.

Om 12.15 uur zal er een lunch geserveerd worden en om 13.00 uur start het middagprogramma. Tijdens dat middagprogramma worden de deelnemers verdeeld in twee groepen.

De ene groep zal een rondleiding (stadswandeling) maken onder de leiding van de oud-brandweercommandant en stadsgids van Gorinchem, **Dick Bosch** langs brand-, brandweer- en Van der Heyden-gerelateerde plekken en objecten. De andere groep zal zich begeven naar de oude brandweerkazerne van Gorinchem, die nu is ingericht als brandweermuseum. Daar zal de stoombrandspuit gedemonstreerd worden en kan het museum bezocht worden.

Om 14.45 uur zullen beide groepen elkaar weer ontmoeten en wordt er gewisseld. Zo krijgen beide groepen hetzelfde programma, maar in een andere volgorde.

De dag zal worden afgesloten tijdens een informeel samenzijn tot 17.00 uur in de huidige brandweerkazerne van Gorinchem aan de Arkelsedijk 22.

Aanmelden is noodzakelijk

De capaciteit van de zaal is beperkt en er kunnen slechts 50 deelnemers worden toegelaten. Daarom is het noodzakelijk dat u zich aanmeldt voor deze dag.

Aanmelden kan door voor 18 februari 2023 een bedrag van € 15 over te maken op bankrekening NL58 INGB 0002 8847 26 ten name van Nederlandse Vereniging van Belangstellenden in het Brandweerwezen VBB (BIC – voor buitenlandse inschrijvingen – INGBNL2A) onder vermelding van: "Dag Brandweergeschiedenis 4 maart".

Gelijktijdig stuurt u de secretaris van het Netwerk Geschiedenis van Brandweer Nederland een e-mail met de mededeling dat u zich heeft aangemeld en betaald. Die kan u daarna ook nadere zaken mededelen en u berichten indien u op de wachtlijst bent geplaatst. De secretaris van het Netwerk is bereikbaar via cqboot12@outlook.com.

Aanmeldingen worden behandeld op volgorde van binnenkomst. Een aanmelding is alleen volledig als de bijdrage van € 15 is overgemaakt. De bijdragen van aanmeldingen die op de wachtlijst zijn geplaatst worden na 4 maart 2023 teruggestort.

Voor die eigen bijdrage ontvangt u koffie of thee bij binnenkomst, een lunch, alsmede een attentie van het Netwerk Geschiedenis. Let wel: indien u zich om welke reden dan ook dient af te melden na 25 februari 2023, zal er geen restitutie van het gestorte bedrag meer kunnen plaatsvinden.

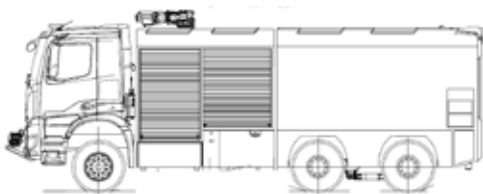
BRANDWEER
Nederland

ZIEGLER BOUWT

SCHUIM BLUSSEERS

Vier schuimblusvoertuigen voor Brandweer Limburg-Noord en Brandweer Brabant-Zuidoost

Ziegler Brandweertechniek heeft de opdracht gekregen voor levering en opbouw van vier schuimblusvoertuigen. Twee voertuigen worden geleverd aan Veiligheidsregio Limburg-Noord en twee aan Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost. De schuimblusvoertuigen worden opgebouwd op een Mercedes-Benz Arocs 6x6/4 widespread-chassis met 530 pk.

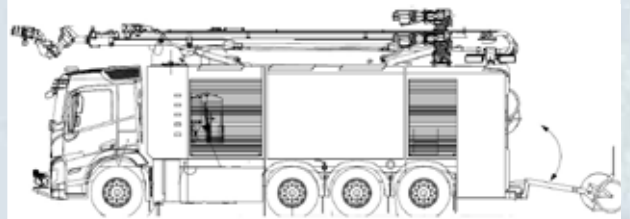

VOERTUIGSPECIFICATIES

Ziegler ALPAS 4-luiks opbouw
watertank 10.000 liter
SVM-tank 1.000 liter
Ziegler-centrifugaalpomp FPN10-8000-1H
Ziegler Z-Control new generation bediensysteem
Ziegler Z-PF schuimbijmengsysteem
Ziegler ZT-8000 dakmonitor (1000-8000 l/min)
Alco APF2 bumpermonitor (400-2000 l/min)
360° birdview camerasysteem
Ziegler Z-Vision rondomverlichting
lichtmast met draai- en kantelunit LED
1x LD-aanvalshaspel

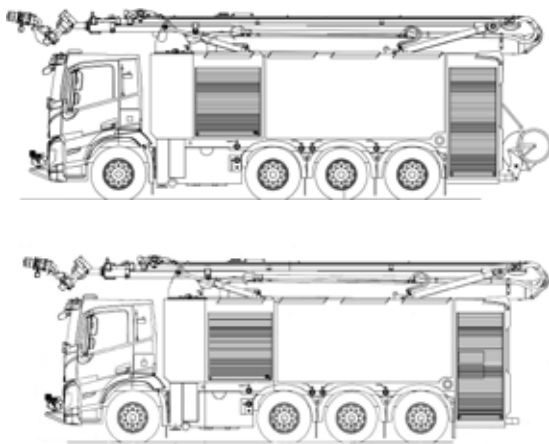
Blusreus met blusarm voor bedrijfsbrandweer bp Raffinaderij Rotterdam

Ziegler Brandweertechniek heeft de opdracht ontvangen voor de levering en opbouw van een schuimblusvoertuig voor de bedrijfsbrandweer van bp Raffinaderij Rotterdam. Deze blusreus wordt voorzien van een Ziegler Z-Attack 21-360 blusarm en drie blusmonitoren en wordt opgebouwd op een Volvo FM 8x2 tri-dem-chassis met 540 pk.

VOERTUIGSPECIFICATIES

Ziegler ALPAS 4-luiks opbouw
Ziegler Z-Attack 21-360 blusarm met Alco APF3-blusmonitor
water-/filtertank 3.000 liter en SVM-tank 6.000 liter
Ziegler-centrifugaalpomp FPN10-10000-1H
Ziegler Z-Control new generation bediensysteem
Ziegler ZT-8000 dakmonitor (1000-8000 l/min) op lift
Alco APF2 bumpermonitor (400-2000 l/min)
360° birdview camerasysteem
Ziegler Z-Vision rondomverlichting
lichtmast met draai- en kantelunit LED
250 kg poederketel met 30 meter aanvalshaspel
hydraulisch aangedreven 6,5kVA 230V generator
hydraulisch afneembare slanghaspelkarren

VOERTUIGSPECIFICATIES

Ziegler ALPAS 4-luiks opbouw
Ziegler Z-Attack 20-360 blusarm met Alco APF3-blusmonitor
water-/filtertank 4.000 liter
SVM-tank 4.100 liter
Ziegler-centrifugaalpomp FPN10-6000-2H
Ziegler Z-Control new generation bediensysteem
Ziegler Z-PF schuimbijmengsysteem
Alco APF2 bumpermonitor (400-2000 l/min)
Ziegler Z-Vision rondomverlichting
afneembare slanghaspelkarren (ProRail)

Vijf blusreuzen met blusarm voor ProRail en Brandweer Zuid-Holland Zuid

Voor het goederenemplacement Kijfhoek en de Spoorzone Dordrecht-Zwijndrecht levert Ziegler Brandweertechneek drie schuimblusvoertuigen aan ProRail en de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid. Daarnaast heeft Ziegler Brandweertechneek van de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid de opdracht gekregen voor levering en opbouw van twee extra schuimblusvoertuigen. Alle voertuigen worden voorzien van een 360° draaibare HRET-blusarm en opgebouwd op een Volvo 8x2 tridem-chassis met 500 pk.

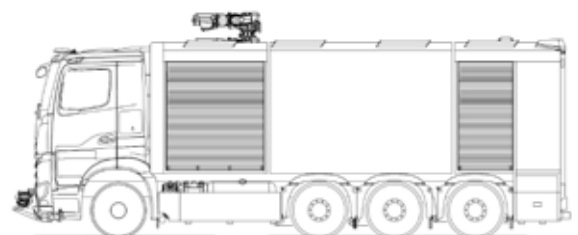
De schuimblusvoertuigen worden gebruikt om incidenten op én langs het spoor te bestrijden. De samenwerking tussen Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid en ProRail is uiterst belangrijk, omdat er gewerkt gaat worden met uitwisselbare voertuigen. De wensen van de brandweerkorpsen zijn meegenomen, evenals de operationele uitgangspunten.

De schuimblusvoertuigen beschikken over een speciale blusarm. Zo kan de brandweer tijdens een incident makkelijker op lastiger bereikbare plaatsen komen. De nieuwe blusvoertuigen, die voorbereid zijn op het gebruik van duurzame (fluorvrije) soorten blusschuim en meer bluscapaciteit hebben, zijn bedoeld voor zowel het emplacement Kijfhoek als de Spoorzone in Dordrecht en Zwijndrecht. Daarmee zijn voor beide gebieden altijd twee voertuigen beschikbaar, ook als één van de drie bijvoorbeeld vanwege onderhoud buiten dienst is.

SCHUIMBLUSSERS

Schuimblusvoertuig voor Brandweer Zaanstreek-Waterland

Ziegler Brandweertechneek en Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland hebben een overeenkomst gesloten voor de levering en opbouw van een schuimblusvoertuig. Het voertuig wordt opgebouwd op een Mercedes-Benz Arocs 8x4 chassis met 625 pk.

VOERTUIGSPECIFICATIES

Ziegler ALPAS 6-luiks opbouw
watertank 10.000 liter
SVM-tank 1.000 liter
Ziegler-centrifugaalpomp FPN10-8000-1H
Ziegler Z-Control bediening
Ziegler ZT-8000 dakmonitor (1000-8000 l/min) op lift
Alco APF3 bumpermonitor
360° birdview camerasysteem
Ziegler Z-Vision rondomverlichting
2 hydraulisch aangedreven dompelpompinstallaties

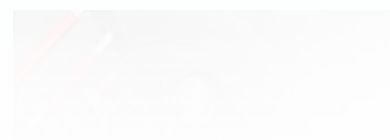
Meeuw IN NOOD

De taak van de brandweer is sinds jaar en dag het redden van mens en dier. Zelf heb ik dat altijd een rare zinsnede gevonden, want nog nooit is er iemand werkelijk gered. Hooguit werd zijn of haar leven gerekt dank zij het ingrijpen van de medemens, maar *allez*, we zullen niet haarkloven.

Naast de welbekende kat in de boom gaan de inzetten van de brandweer over heel veel dingen, van eekhoortjes, vogels, reeën, paarden in de sloot en koeien die door de stalvloer gezakt zijn, tot (ook in ons werelddeel) uitrukken voor meer exotische dieren zoals kangoeroes.

Stefan Bodynek, die zich als hobby bezig houdt met de geschiedenis van zijn brandweerkorps en met modelbouw (de brandweer daar heeft een eigen modelbouwgroep), is zelf werkzaam bij de brandweer van Dortmund. Hij vertelde, dat in de zomer van 2013 een visser de brandweer belde, met de mededeling dat aan de Kanaalhaven van Dortmund vreemde krasgeluiden kwamen uit een daar opgestelde betonnen pijp. De alarmcentrale stuurde er een autospuit met hulpverleningsuitrusting op af, om de zaak eens grondig na te gaan. Nadat men met een tweedelige steekladder in de voornoemde pijp kon kijken, ontdekte men dat de oorzaak van het gekras een meeuw was, die op de bodem zat. Doordat de pijp te eng was, kon het dier zijn vleugels niet voldoende spreiden om tot alle omstandigheden te komen. Dus kwam het team van de

Verder lezen?

Log in op het alleen voor VBB-leden toegankelijke deel van www.brandweer.org en download de volledige digitale VBB Nieuwsbrief.

Nog geen VBB-lid? Kijk op <https://brandweer.org/over-ons/> voor meer informatie!

Vaarwel O-10

De LM-08-09 in betere tijden op een open dag
van de Vliegbasis Soesterberg.
FOTO John van Hest

Het doek is definitief gevallen voor de laatste O-10 die in het bezit was van de RCKL (Rekwisieten Commissie Koninklijke Landmacht), het voertuig verkeert in een dusdanige staat dat slopen de enige optie is. Er is van alles aan kapot; het voertuig is door zijn veren gezakt en de cabine ziet eruit alsof er een ontplofing in heeft plaats gevonden. Het enige dat nog goed was, is de DAF motor van de YA328 die nu met 500 uur restauratie uren te beschikken. Deze motor heeft een unieke draakuren

Verder lezen?

Log in op het alleen voor VBB-leden toegankelijke deel van www.brandweer.org en download de volledige digitale VBB Nieuwsbrief.

Nog geen VBB-lid? Kijk op <https://brandweer.org/over-ons/> voor meer informatie!

Unieke tentoonstelling in het DAF Museum

TEKST **ADRIAAN KRIEK**
FOTO'S **WIM DEN DUNNEN**
BRON **DAF MUSEUM**

In het prachtige DAF Museum in Eindhoven is tot eind maart 2023 een tentoonstelling aan het Tsjechische merk TATRA gewijd. DAF werkt al jaren samen met het merk TATRA en levert aan Tatra onder andere motoren. Maar de twee vrachtwagenfabrikanten werken ook samen aan hun aandrijftechniek. De tentoonstelling is uniek; nooit eerder werden er zoveel historisch waardevolle TATRA's in Nederland getoond. We kennen het Tsjechische huismerk heel goed, oudere lezers zullen zich ongetwijfeld de meerassige truck uit de late jaren '60 en vroege jaren '70 herinneren, de enige truck die zich een weg kon banen door los zand. Door hun techniek beschikten ze ook toen al over unieke offroad-kwaliteiten.

Het DAF Museum is geopend van dinsdag t/m zondag van 10.00 tot 17.00 uur en is gevestigd aan de Tongelresestraat 27 te Eindhoven.
www.dafmuseum.nl

Tot in de jaren '90 produceerde TATRA ook zeer bijzondere personenauto's. De luxere versies doen vooral denken aan comfortabele limousines in de Verenigde Staten uit de jaren 1950. Ze waren beroemd om hun luchtgekoelde V8-torpedomotoren achterin. Over of ze mooi zijn, daar kun je over discussiëren, maar ze zijn wel wereldberoemd door hun uiterlijk. Sommige van deze modellen zijn te zien in Eindhoven en komen uit het Technic Museum Tatra in Kopřivnice, waar de Tatra-fabrieken zijn gevestigd. Een paar andere auto's zijn geleend uit het Nationaal museum van Tsjechië.

Een fabriek in acht landen

Dit brengt ons bij een fascinerend feit uit de geschiedenis van het bedrijf TATRA, namelijk dat ze in hun meer dan 125 jarig bestaan nooit zijn verhuisd; wel zijn er vestigingen in acht landen. Het bedrijf was, net als de bevolking, meer dan honderd jaar lang een marionet van de machtspolitiek van staatshoofden. TATRA ontstond tijdens de Oostenrijks-Hongaarse dynastie en verzette zich tegen de nazi-bezetting en later nationalisatie door de communisten. TATRA had geen geld om een nieuwe generatie personenauto's te ontwikkelen die zouden voldoen aan de verwachtingen van de bestuurders en de strengste milieunormen. Maar TATRA bleef vrachtwagens bouwen. Ze werken zelfs samen met DAF.

Rijke geschiedenis

Kortom, een rijke geschiedenis! Het 125-jarig bestaan van het Tsjechische merk, de jarenlange samenwerking met DAF, de rijke historie en bijzondere techniek, zijn voor het DAF Museum voldoende reden om een tentoonstelling aan de TATRA te wijden. De deuren van de tentoonstelling aan de Tongelresestraat 27 in Eindhoven blijven open tot eind maart 2023. Natuurlijk zijn ook personenauto's, vrachtwagens, schaalmodellen, prototypes, race- en assemblageauto's te zien in het DAF Museum. Ook de eigen collectie van het DAF museum is zeer de moeite waard om te bezoeken, dus op naar Eindhoven: Twee vliegen in één klap!

Brandweerwagen

Uit particuliere collectie in Tsjechië is een fraaie brandweerwagen te bewonderen, het is een TATRA 805 4x4 die de bijnaam 'The Duck Truck' ofwel 'De Eenden Truck' kreeg. Dit kwam vooral door het gehuil van de motor. Er werden 13.624 stuks van deze lichte offroad trucks geproduceerd tussen 1952 en 1960. Er was een luchtgekoelde 2,5 liter V8 benzinemotor gemonteerd, die een vermogen leverde van 75 pk voor een maximum snelheid van 75 km/uur en een nuttig draagvermogen van 2200 kg. Oorspronkelijk werd dit voertuig gebouwd op verzoek van het ministerie van defensie, dat op zoek was naar een licht en wendbaar voertuig met een hoog trekvermogen in moeilijk terrein.

Franse brandweer wagens op een DAF

Bij het doorzoeken van mijn archief kwam ik een aantal Franse DAF brandweerplaatjes tegen, die ik in de jaren '80 en '90 tijdens een vakantie gemaakt had. Tijdens onze vakantie in Frankrijk kregen mijn zoons tipgeld als ze een brandweerkazerne of een brandweerwagen in het vizier kregen; dan verdienden ze er een paar frankjes mee.

TEKST **ADRIAAN KRIEK**
FOTO'S **WWW.AUTOTITRE.COM, COLLECTIE OLIVIER
GABRIEL EN COLLECTIE AUTEUR**

In die tijd kwam je nog bijzondere voertuigen tegen op de kazernes; dat is de laatste jaren wel anders geworden. Net als in Nederland voeren ook daar standaard brandweerwagens de boventoon. Maar toen kwam je nog volop GMC's, Acmat en Berliet, Hotchkiss etc. tegen. De afgelopen tien jaar ben ik niet meer in Frankrijk op vakantie geweest, maar ik was wel benieuwd of DAF wat meer opgang heeft gemaakt bij de Franse brandweer.

In de jaren tachtig en negentig kwam je eigenlijk alleen maar voormalige omgebouwde DAF melkwagens tegen, die dan als waterwagen fungeerden. Het probleem is: hoe kom ik er achter welke brandweerwagens op een DAF-chassis nu dienstdoen bij de Franse brandweer? Na lang zoeken kwam ik enkele leuke sites tegen, waar ik

het een en ander op kon vinden. Bij de meeste onder ons is Flickr wel bekend, maar de France website www.autotitre.com was voor mij een openbaring. Een gigantische hoeveelheid downloadbare foto's is erop te vinden, waaronder – en daar ging het mij nu om – een aantal foto's van DAF brandweerwagens.

Na een aantal dagen spitten, kwam ik erachter dat de DAF nog altijd

geen favoriete keuze is bij de Franse brandweer. Renault is wel de favoriet, die kom je in alle soorten en maten tegen, en merken als Berliet, Saviem, Hotchkiss en Laffly zijn afgelopen jaren verdwenen en hun plaats is ingenomen door Scania, MAN, Mercedes-Benz, Iveco en af en toe een Volvo. Waarom DAF niet goed in de Franse brandweermarkt ligt, is mij niet duidelijk; er rijden immers heel veel DAF vrachtwagens op de Franse wegen rond. Waarschijnlijk zijn de opbouwfabrikanten onbekend met het Nederlandse product. Het is ook mogelijk dat DAF zich niet erg inspant voor een groter afzetgebied. DAF doet het de laatste jaren erg goed en heeft al moeite genoeg om de productie op peil te houden.

Mijn eerste verrassing bij de tank-

Verder lezen?

Log in op het alleen voor VBB-leden toegankelijke deel van www.brandweer.org en download de volledige digitale VBB Nieuwsbrief.

Nog geen VBB-lid? Kijk op <https://brandweer.org/over-ons/> voor meer informatie!

De geschiedenis van de Duitse WERKFEUERWEHR

Ons lid Dirk Wieczorek is momenteel druk bezig met een nieuw project met betrekking tot bedrijfsbrandweerkorpsen. Hij behandelt dat thema in samenwerking met andere brandweerhistorici.

Al eerder verscheen van zijn hand het boek over de voertuigen die bij de Duitse bedrijfsbrandweren gebruikt werden, en daarmee was een standaardwerk voltooid voor wat betreft de brandweerwagens. Ook heel opvallend is dan, dat daarin te zien is hoe vaak Nederlandse voertuigen werden afgeschreven en vervolgens nog heel veel jaren bij die bedrijven goede diensten bewezen.

Krupp in Essen was het eerste bedrijf in Duitsland dat in 1846 een eigen brandweerkorps oprichtte. Nadien volgden er vele. De meeste daarvan werden in de begintijd nog 'fabrieksbrandweer' genoemd. Later deden de termen *Werkfeuerwehr* (en in andere gevallen *Betriebsfeuerwehr*) in Duitsland opgang.

De naam is per *Bundesland* verschillend, maar globaal kan men zeggen dat een *Betriebsfeuerwehr* niet officieel erkend is

en een *Werkfeuerwehr* wel. Die laatstgenoemde kan dan ook vaak ingezet worden op het eigen terrein onder eigen commando.

De eerste grote golf oprichtingen van bedrijfsbrandweerkorpsen vond eind negentiende eeuw plaats, als direct gevolg van de voortschrijdende industrialisering en het ontstaan van steeds grotere bedrijven, met ook steeds grotere risico's. Het kwam regelmatig voor, dat bedrijven getroffen werden door branden en daardoor flink beschadigd of soms zelfs volledig vernield werden. Dan is het oprichten van een eigen brandweer een goede zaak om te voorkomen dat het noodlot ook jouw bedrijf treft.

De economische crisis na 1929 bracht veel bedrijven in grote moeilijkheden en daardoor werden de bedrijfskorpsen ofwel flink gereduceerd, ofwel ze verdwenen helemaal.

Toen de nazi's aan het bewind kwamen, vond er weer een kentering plaats. Terwijl er aan het eind van 1933 in de Pruisische brandweerwet nog geen richtlijnen waren voor de bedrijfsbrandweren, veranderde dat in 1938 bij de nieuwe wet, het 'Gesetz über das Feuerlöschwesen'. Hierdoor werden de

bedrijfsbrandweerkorpsen als 'hulppolitietroepen' onder toezicht van de staat gesteld. Gelijktijdig kwam er een nieuwe golf van oprichtingen, nu voornamelijk in het kader van de luchtbescherming. Na de Tweede Wereldoorlog stonden ook de bedrijfsbrandweren voor een nieuw begin, maar voor het grootste deel zonder enige middelen of materieel. Voor de bedrijven die helemaal ten gronde gegaan waren, betekende dat meteen ook het einde van de brandweerkorpsen van die firma's.

De wederopbouw van Duitsland ging gepaard met het zogenaamde Wirtschaftswunder. De economie herstelde zich razendsnel en de industrie werd weer op volle toeren zwaaiend. Het was een tijd van grote groei en ontwikkeling.

zoeken waar die korpsen bestaan hebben. Zelfs veel gemeentelijke korpsen kunnen hierover vaak geen uitsluitsel geven. Hoe dat komt weten we niet met zekerheid te zeggen. Misschien vindt men het niet zo interessant, en zeker is men er soms van overtuigd geweest dat die bedrijfsbrandweren geen 'echte' brandweer waren. Niettemin zijn er enkele onderzoeken geweest naar bedrijfsbrandweerkorpsen door brandweerhistorici. Bielefeld en Solingen zijn hiervan goede voorbeelden.

Het project

De VBB heeft een project opgezet om de geschiedenis van de bedrijfsbrandweerkorpsen te onderzoeken. Het project is bedoeld om de geschiedenis van de bedrijfsbrandweerkorpsen te onderzoeken.

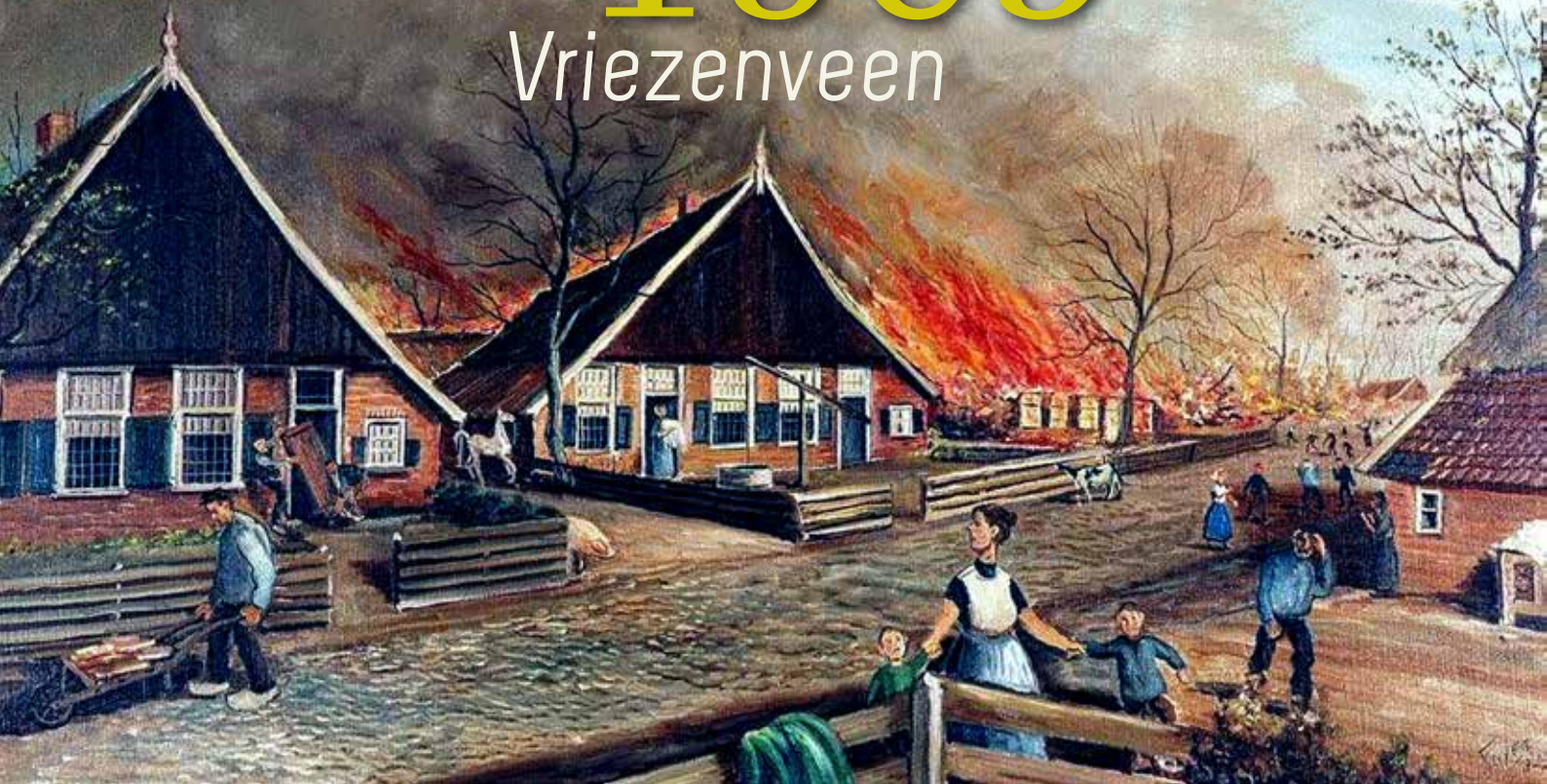
Verder lezen?

Log in op het alleen voor VBB-leden toegankelijke deel van www.brandweer.org en download de volledige digitale VBB Nieuwsbrief.

Nog geen VBB-lid? Kijk op <https://brandweer.org/over-ons/> voor meer informatie!

'n groten broand 1905 Vriezenveen

In het Historisch Museum Vriezenveen hangt een prachtige impressie van de grote brand in Vriezenveen, 1905.
BRON GHistorisch Museum Vriezenveen

16 mei 1905. In Overijssel ligt de zelfstandige gemeente Vriezenveen. Een kleine plaats die vooral afhankelijk was van het werk in het veen en van werk in de grote textielfabriek die bij het plaatsje gevestigd was. Die warme lentedag stond er een felle wind uit het zuidoosten. Het was een erg droog voorjaar geweest.

Eens te meer zou, als men de bronnen mag geloven, onachtzaamheid de oorzaak worden van een brand, maar dit keer van een brand, die in ons hele land verbijstering veroorzaakte. Een timmerman stak nietsvermoedend zijn pijpje aan. Het was het begin van een brand, die in enkele uren tijd 228 huizen, twee kerken en het gemeentehuis aan de noordkant van het dorp in de as zou leggen. Persoonlijke ongelukken deden zich niet voor. Maar zo'n 1600 mensen waren dakloos na deze brand, meer dan 1/3 deel van de toenmalige bevolking.

TEKST PETER SNELLEN

Vriezenveen was in 1905 nog een zelfstandige gemeente met circa 4500 inwoners. Later werden de dorpen De Pollen, Westerhaar-Vriezenveensewijk, Aadorp en de buurtschappen Bruinehaar, Weitemanslanden en Westerhoeven aan de zelfstandige gemeente Vriezenveen toegewezen. Vriezenveen werd in 2001 samengevoegd met de voormalige gemeente Den Ham, onder deze gemeente vielen de plaatsen Den Ham, Vroomshoop en Geerdijk. Beide gemeentes zijn opgegaan in de gemeente Twenterand.

Brand

De brand werd het eerst gemeld (door het luiden van de kerkklokken) door ene Albertus Jansen, die bezig was met het schilderen aan een huis. Het was toen ongeveer twee uur 's middags. Van op zijn ladder zag hij in oostelijke richting een flinke rookwolk en onmiddellijk begreep hij, dat daar iets mis moest zijn. Hij rende naar de kerk waar hij vlakbij was en begon met het luiden van de

'n groten broand

kerkklokken, waardoor de bevolking gealarmeerd werd. De brand bleek te zijn uitgebroken in het huis van een timmerman, Jannes Goosselink, aan het Oosteinde; dat was op dat moment vrijwel de enige hoofdstraat die van oost naar west liep binnen Vriezenveen. Volgens de bronnen zou dat ongeveer de plaats moeten zijn waar nu het viaduct van de huidige N36 ligt.

De eerste brandspuit rukte direct na het klokkenluiden uit en werd opgesteld ten westen van het huis dat in brand stond. Maar gezien de felle zuidoosten wind moest men zichzelf al snel in veiligheid brengen. Men was nauwelijks weg, of de brand sloeg over en het tweede en derde huis hadden al vlam gevat. Daarop werden ook de twee andere brandspuiten van Vriezenveen ingezet.

Waar mogelijk probeerde men de branden te bestrijden. Maar de uitbreiding ging te snel. Nog eer men een spuit op een volgende plek gereed had gemaakt, sloeg de brand over, soms vier of vijf huizen ver. De daken van riet of stro waren kurkdroog en de houten topgevels waren een gemakkelijke prooi voor de vlammen. Brandende stukken dak vlogen door de lucht evenals brandende stukken spek, die door de felle wind soms veel verder in westelijke richting neervielen en ook daar weer nieuwe branden stelden. Het was een

Vervolgens richtte men zich op het behouden van de beide kerken die het plaatsje rijk was. Eerst vloog de Rooms-katholieke Kerk op het Oosteinde en later ook de Gereformeerde Kerk op het Westeinde in brand. Maar die kerk die aan de zuidzijde van het Westeinde stond, bleef wel gespaard. Sommige panden, die als het ware in de baan waarlangs de brand zich uitbreidde, stonden, zijn behouden; bijvoorbeeld de voormalige Middenschool schuin tegenover de kerk. Het gemeentehuis dat daarnaast stond, brandde wel geheel af. Daarbij gingen de inboedel, maar ook veel officiële papieren verloren. Maar (*Haagsche Courant*, 22 mei 1905) 'Bij 't openen van de brandkluis in het gemeentehuis van Vriezenveen bleek de inhoud onbeschadigd. De registers van den burgerlijken stand, de bevolkingsregisters enz. zijn dus behouden gebleven.'

Even leek het er op dat de brand zou overslaan naar de zuidzijde van het Westeinde, waardoor ook de Nederlands Hervormde kerk gevaar zou lopen. Ten westen van deze kerk stond een huis, waarin een snoepwinkeltje was gevestigd. Het huis stond gedeeltelijk op de weg. De vlammen sloegen – vanaf een brandend pand aan de overzijde over de weg – tegen de houten gevel van het huis. De planken schroelden af en het snoepwinkeltje werd in de brand overgenomen. Het huis

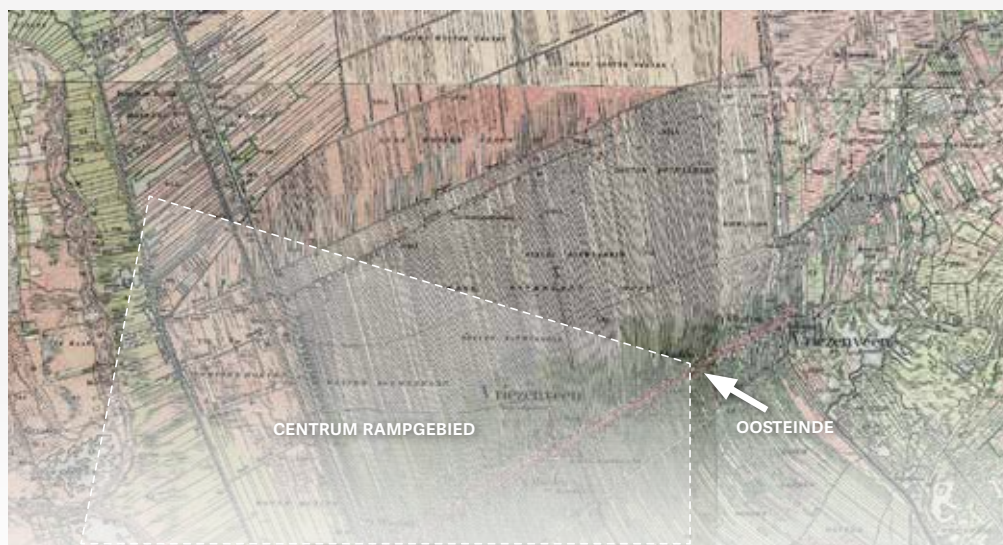
Verder lezen?

Log in op het alleen voor VBB-leden toegankelijke deel van www.brandweer.org en download de volledige digitale VBB Nieuwsbrief.

Nog geen VBB-lid? Kijk op <https://brandweer.org/over-ons/> voor meer informatie!

'n groten broand

BRON Topotijdreis en
Google Maps

Verder lezen?

Log in op het alleen voor VBB-leden toegankelijke deel van www.brandweer.org en download de volledige digitale VBB Nieuwsbrief.

Nog geen VBB-lid? Kijk op <https://brandweer.org/over-ons/> voor meer informatie!

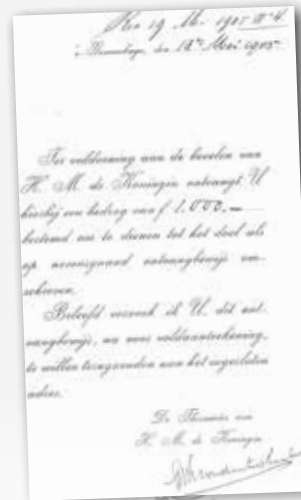

'n groten broand

De ontvanger van die rekening was de fabriek van Jansen & Tilanus, die vriendelijk maar dringend verzocht werd, om f 141,08 te betalen. Op die rekening staat onder meer een bedrag voor de huur van paarden om de spuiten naar Vriezenveen te transporteren en de rekening ter voldoening van de schade aan de kleding van twee politieagenten.

Overigens kreeg die laatste schadepost nog een staartje. Een van die agenten vond dat hij te lang op het geld moest wachten en ging naar meneer Tilanus toe om zijn geld te vragen. Daar schijnt hij iets gezegd te hebben in de trant van: 'als u de gemeente betaalt dan verdwijnt dat geld in de grote politiepots!'. Vervolgens kwam dit weer ter ore van de burgemeester van Almelo, die er blijkbaar flink de wind onder had. De agent in kwestie werd flink bestraft voor het oog van zijn collega's en toen hij het geld na enige tijd kreeg, gaf hij het terug aan de politie. Maar of dat helemaal vrijwillig is gebeurd, blijft de vraag.

Die Almeloze spuiten kwamen tegen zes uur in Vriezenveen aan en zo slaagde men erin, de textielfabriek van Jansen & Tilanus, die ten westen van het dorp lag bij het kanaal Almelo-Coevorden, te behouden. Daarmee had men ook een flink aantal inwoners van de streek van een dreigende werkeloosheid bewaard. Het was nu dus weer de aanvang van een nieuw

Koningin Wilhelmina gaf f 1000,- voor de wederopbouw van Vriezenveen.
BRON Canon van Nederland

Verder lezen?

Log in op het [alleen voor VBB-leden toegankelijke deel van www.brandweer.org](https://www.brandweer.org) en download de volledige digitale VBB Nieuwsbrief.

Nog geen VBB-lid? Kijk op <https://brandweer.org/over-ons/> voor meer informatie!

'n groten broand

werd door de gemeente ter beschikking gesteld voor de opvang van mensen die hun huis verloren hadden. De grote villa waar voorheen firmanten van de textielfabriek gewoond hadden, werd geschikt gemaakt voor de opvang van acht gezinnen. Onbeschadigde stallen en schuren werden ingericht om inboedels die veilig gesteld waren in onder te brengen en als het enigszins mogelijk was, namen mensen van de onbeschadigde huizen ten zuiden van het rampgebied familieleden of buurtbewoners op in hun woningen. Een notaris in het plaatsje stelde zijn huis open voor getroffen en kon zo veertien mensen onderdak verlenen.

Veel mensen waren minder goed verzekerd dan men aanvankelijk zou denken als men de eerste krantenberichten leest. Want de eerste berichten gaven nog aan, dat het wel goed zat met die verzekeringen, maar toen de rook wat meer was opgetrokken, werd al snel duidelijk dat het allemaal niet zo geweldig was. Zo kwam het voor, dat de opstal wel, maar de inboedel niet verzekerd was en omgekeerd. Het kwam ook voor, dat enkele verzekerden door hun verzekeringsmaatschappij waren geroyeerd, omdat hun rieten dak niet aan de eisen voldeed. Veel polissen waren afgesloten bij "De Nederlanders", de "Onderlinge" van de Jong & Co te Amsterdam, de Brabantse, de Vlaamse, de Overijsselse, de Dren-

gulden. Een voor die tijd enorm bedrag. Maar in bronnen die gebruik maakten van het gemeentearchief wordt zelfs het bedrag van een geschatte schade van anderhalf miljoen gulden gesproken.

De brand trok veel aandacht. Bron: Canon van Nederland.

Verder lezen?

Log in op het alleen voor VBB-leden toegankelijke deel van www.brandweer.org en download de volledige digitale VBB Nieuwsbrief.

Nog geen VBB-lid? Kijk op <https://brandweer.org/over-ons/> voor meer informatie!

'n groten broand

mei 1905 treffen we een advertentie aan, waarin wordt bekend gemaakt dat 225 particuliere woningen bewoond door 280 gezinnen in de as waren gelegd. Ook de RK Kerk en de gereformeerde kerk alsmede het gemeentehuis werden door de brand vernield.

Daarom werd er een 'commissie tot inzameling van giften voor de noodlijdenden' gevormd die 'met volle gerustheid een beroep deed op de algemeene liefdadigheid en gaarne giften in ontvangst wilde nemen'. Behalve de burgemeester, de wethouder, iemand namens de firma Jansen & Tilanus en de firma De Lange & Jonker zitten daar nog enkele geestelijken en andere personen in.

In *Het Vaderland* van 22 mei 1905 treffen we onder meer een advertentie aan waarin de 'administratie' van deze krant graag wil helpen bij het inzamelen van gelden voor de slachtoffers. Heel bijzonder is de opmerking in die advertentie, dat men aangeeft van een dienstbode een gulden (in postzegels) ontvangen te hebben. Een dag eerder werd al bekend, dat Koningin Wilhelmina en de Koningin-Moeder (Emma) een bedrag van duizend gulden beschikbaar hadden gesteld. Een niet nader met naam aan te duiden firma schonk duizend dekens (maar het is bijna zeker dat dit Jansen & Tilanus moet zijn geweest) en een linnen van Alinda Jansen een

dat de brandspuiten vandaar te hulp riep, stroomden de bezoekers er te voet, te fiets, per rijtuig en per automobiel heen, en toen de Almeloosche fabrieken hun stopfluit hadden doen hooren, was heel de weg zwart van de menschen. Van-nacht en ook van-morgen trok men van alle zijden uit den omtrek daar heen. Toevallig was er van-daag ook markt, wat op zichzelf al bezoekers lokte. Voorzover wij uit uitingen van verschillende menschen konden opmaken, zal daar heel wat vee zijn verkocht, dat anders niet tot den nu bedongen prijs zou zijn verhandeld, want van verschillende zijden hoorden wij opmerkingen van menschen, die een stuk vee van de hand wilden doen om contant geld te hebben.

Er waren dus – zoals wel vaker voorkomt – ook mensen die van de nood gebruik maakten om goedkoper vee te kunnen aanschaffen.

En zo meldde de *Tilbursche Courant* (21 mei 1905): 'Groot is het aantal wielrijders, ook uit meer verwijderde gemeenten, dat een bezoek aan de geteisterde plaats bracht. Amateur- en beroepsfotografen namen kiekjes van verschillende vernielde gebouwen.'

De brandstichters van Vollenhoveen schuldig bekend

Verder lezen?

Log in op het alleen voor VBB-leden toegankelijke deel van www.brandweer.org en download de volledige digitale VBB Nieuwsbrief.

Nog geen VBB-lid? Kijk op <https://brandweer.org/over-ons/> voor meer informatie!

'n groten broand

dan hun diensten waar. Die veldwachters hebben de grootste moeite om alles in goede banen te leiden. Op sommige dagen wordt zelfs politieversterking uit de buurgemeenten gevraagd, om de orde te kunnen blijven handhaven. Duizenden en duizenden bezoekers bevolken het anders zo stille Twentse dorp. Er is zelfs een krantenberichtje gevonden, waarin het aantal van 50.000 ramptoeristen vermeld wordt. Dat is dus meer dan drie keer de gehele bevolking van het plaatsje. Dat ramptoerisme is trouwens niet helemaal als negatief te beschouwen, want daardoor kon de neringdoende middenstand van Vriezenveen dat jaar in ieder geval de balans wat meer in het groen afsluiten.

Op 17 mei 1905 komt de Commissaris der Koningin, jhr. mr. Lijcklama à Nyeholt, poolshoogte nemen. Vrijdag na de brand, op 19 mei, bezochten Koningin Wilhelmina en haar prinsgemaal Hendrik met vier auto's het getroffen Vriezenveen. Het ging via Almelo naar Vriezenveen, maar de rit liep enig oponthoud op, omdat een band van een van de voertuigen het begaf.

Om half twee 's middags kwam men aan in Vriezenveen. Eerst werd de lange weg afgereden waaraan de verbrande boerderijen stonden. Bij de burgemeester werd geluncht. Daarna werd een kort bezoek gebracht aan de kerk.

viel en of nog wat van de inboedel kon worden gered.

Aan de heer De Lange (van de firma De Lange & Jonker) vroeg de koningin: 'Hoe komt Vriezenveen zó'n ramp weer te boven?' De heer De Lange antwoordde: 'Waar uwe Majesteit zo goed is voorgegaan zal dit voorbeeld zeker navolging vinden.' Hij doelde daarbij op de grote geldbedragen die de koningin, Prins Hendrik en de koningin-moeder hadden geschonken. 'Daaraan twijfel ik geenszins,' merkte de koningin op, 'de bekende milddadigheid der Twentenaren geeft daartoe alle hoop.' Opmerkelijk is dus wel, dat het koninklijk bezoek waarschijnlijk langer heeft geduurd bij een bedrijf dat nauwelijks schade had, dan bij de getroffen ingezetenen van Vriezenveen.

Wederopbouw

De wederopbouw van huizen voor de 280 dakloze gezinnen verliep vrij voorspoedig. Iets meer dan een jaar na de grote brand, waren de woningen herbouwd en was Vriezenveen als het ware uit de as herrezen. Nu waren de huizen veel beter dan voorheen en vooral minder brandgevaarlijk. In april 1905 (dus krap een maand voor die verschrikkelijke brand) was een nieuwe woon- en bouwverordening in de gemeente Vriezenveen vastgesteld. En er werd bij de bouw van de nieuwe woningen weliswaar bevestigd dat iedereen die ver-

Verder lezen?

Log in op het alleen voor VBB-leden toegankelijke deel van www.brandweer.org en download de volledige digitale VBB Nieuwsbrief.

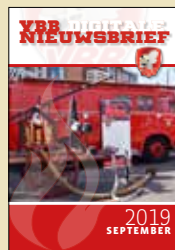
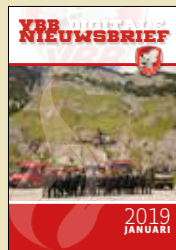
Nog geen VBB-lid? Kijk op <https://brandweer.org/over-ons/> voor meer informatie!

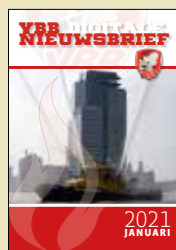
2017

2018

2020

2022

VBB DIGITALE NIEUWSBRIEF

SPECIALS

